

MINISTER
GOSPODARKI MORSKIEJ
I ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ

Warszawa, dnia maja 2020 r.

(BM) WPR.054.110.2020.AS

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na zapytanie nr 719 Posła na Sejm RP, Pana Jarosława Rzepy z dnia 22 kwietnia 2020 r. w sprawie gospodarki przeciwpowodziowej, niniejszym przedstawiam stosowne informacje.

Na wstępie pragnę poinformować, że zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie przekształcenia Ministerstwa Środowiska oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2018 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie utworzenia Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, sprawy związane z obsługą działu administracji rządowej - gospodarka wodna zostały wyłączone z Ministerstwa Środowiska i przeniesione do Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dniem 9 stycznia 2018 r.

Równoległe zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 oraz z 2019 r. poz. 125) z dniem 1 stycznia 2018 r. utworzone zostało Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP), które realizuje zadania wynikające z wyżej wymienionej ustawy oraz statutu jednostki. Przejęło ono obowiązki byłych regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz zarządów melioracji i urządzeń wodnych (zmiuw), które były jednostkami organizacyjnymi Samorządów Województw i wykonywały w imieniu Marszałków Województw zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Od 1 stycznia 2018 r. realizuje ono zadania wynikające z wyżej wymienionej ustawy oraz statutu jednostki.

Niestety, Wody Polskie przejmując kompetencje i zadania nie otrzymały od marszałków województw całego sprzętu utrzymaniowego. Specjalistyczny sprzęt (m.in. ciągniki, kosiarki, rębaki), którym przed reformą gospodarki wodnej dysponowały zarządy melioracji, nie został w pełni udostępniony lub przekazany do Wód Polskich, a rozdysponowany przez poszczególnych marszałków województw do innych jednostek im podległych. Tym samym nie został zachowany cel, któremu miał służyć. Zdecydowana większość jednostek terenowych PGW WP nie posiadała wystarczającego sprzętu utrzymaniowego, w tym samochodów. Nadzory wodne dysponowały pojedynczymi kilkunastoletnimi samochodami małowładzowymi. W Wodach Polskich pozostała wykwalifikowana kadra techniczna, bez kompletnego sprzętu umożliwiającego bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych, co miało wpływ na ograniczenie wykonywania prac konserwacyjnych i utrzymaniowych. Zaistniała sytuacja wynikała także m.in. z wieloletnich zaniedbań w finansowaniu gospodarki wodnej, w tym braku finansowania wzrostu wynagrodzeń pracowników, czy nie wystarczających inwestycji w środki trwałe.

Niezależnie od powyższego, przeprowadzona reforma usprawniła realizację zadań z zakresu gospodarki wodnej, które po ich przejęciu od Marszałków Województw wykonywane są obecnie z należytą starannością, zarówno przez resort gospodarki wodnej, jak i jednostki mu podległe, m.in. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, państwową służbę hydrogeologiczną, państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną oraz państwową służbę do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących.

Odnosząc się pytań Pana Posła, uprzejmie informuję, co następuje:

Ad 1. Uprzejmie informuję, że nakłady poniesione przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP) na działania związane z realizacją inwestycji przeciwpowodziowych w latach 2018 - 2019 wynosiły 1 681,221 mln zł. Na działania związane z realizacją inwestycji przeciwpowodziowych w roku 2020 planowane jest wydatkowanie kwoty ok. 1 299,800 mln zł. Nakłady dla przedsięwzięć przeciwpowodziowych, które są realizowane przez PGW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie (województwo zachodniopomorskie i lubuskie) wynoszą 126,618 mln zł.

W RZGW w Szczecinie w latach 2018 - 2019 w trakcie realizacji było 11 zadań, w tym jedno dofinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (pn. *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe zlewni rzeki Iny z uwzględnieniem środowiskowych uwarunkowań jednolitych części wód powierzchniowych*). We wskazanym okresie kontynuowano realizację **10** zadań po byłym Wojewódzkim Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych, (WZMiUW) w tym:

- Chlewice - Porzecze: wał cofkowy rzeki Odry przy rzece Myśli i modernizacja Polderu Marwickiego etap I i II;
- nadzór projektowo-konstrukcyjny, zarządzanie, pomoc techniczna oraz wsparcie jednostek wdrażania projektu w zakresie wdrażania projektu ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Wisły;
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe na terenie Województwa Zachodniopomorskiego;
- prowadzenie akcji lodolamania i pogotowia lodowego na rzece Odrze, Warcie i Noteci w okresie od 01.01.2018 do 15.03.2018 r. oraz od 01.12.2018 do 31.12.2018 r.;
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe zlewni Jeziora Jamno – przywrócenie parametrów technicznych wałów przeciwpowodziowych na południowym brzegu Jeziora Jamno (*Przebudowa i rozbudowa wałów p-powodziowych nad j. Jamno i rz. Uniestą – zabezpieczenie polderu Łabusz. Etap II.*);
- wykonanie dokumentacji *Odbudowa stopnia wodnego na rzece Kosie w km 0+186* w ramach zadania pn.: *Zapewnienie prawidłowego przepływu wód rzeki Kosy*;
- usunięcie nieprawidłowości występujących w prawym wale przeciwpowodziowym nad rzeką Grabową w km 0+000-11+370, gm. Darłowo;
- wykonanie aktualizacji ekspertyzy stanu technicznego jazu na kanale ulgi rzeki Parsęty w km 0+900 wraz z wykonaniem dokumentacji projektowej w ramach zadania pn.: *Doble – remont jazu na kanale ulgi rzeki Parsęty*;
- odbudowa wałów przeciwpowodziowych nad rzeką Iną Gowienicą i Kanalem Żarnowskim, w celu zabezpieczenie przeciwpowodziowego terenów rolnych przyległych do Zalewu Szczecińskiego i Jeziora Dąbie;

- odbudowa jazu w Kluczewie w km 5+210 na rzece Mała Ina wraz z wymianą kompletnych mechanizmów.

W roku 2020 RZGW w Szczecinie do realizacji przewidziano 19 zadań inwestycyjnych, w tym cztery przedsięwzięcia w ramach RPO woj. zachodniopomorskiego na lata 2014 – 2020, tj.:

- poprawa warunków przepływu wody w obrębie miasta i gminy Darłowo wraz z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym m. i g. Darłowo
- zwiększenie retencji jeziorowej i korytowej w Województwie Zachodniopomorskim – Etap I;
- zwiększenie retencji jeziorowej i korytowej w Województwie Zachodniopomorskim – Etap II,
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe na terenie Województwa Zachodniopomorskiego.

W ramach realizowanych zadań inwestycyjnych 14 kontynuowanych jest po byłym WZMiUW:

- Chlewice – Porzecze. Wał cofkowy rzeki Odry przy rzece Myśli i modernizacja Polderu Marwickiego etap I i II;
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe miejscowości Ognica nad rzeką Odrą. Osinów - Łubnica. Modernizacja międzywała. Zabezpieczenie przeciwpowodziowe miejscowości Radziszewo i Daleszewo nad rzeką Odrą w km 726+400 - 7727+960. Modernizacja polderu Marwickiego - Etap III. Modernizacja stacji pomp;
- nadzór projektowo-konstrukcyjny, zarządzanie projektem, pomoc techniczna oraz wsparcie jednostek wdrażania projektu w zakresie wdrażania projektu ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Wisły;
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe na terenie Województwa Zachodniopomorskiego;
- poprawa warunków przepływu wody w obrębie miasta i gminy Darłowo wraz z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym m. i g. Darłowo;
- zwiększenie retencji jeziorowej i korytowej w Województwie Zachodniopomorskim – Etap I;
- zwiększenie retencji jeziorowej i korytowej w Województwie Zachodniopomorskim – Etap II;
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe zlewni rzeki Iny z uwzględnieniem środowiskowych uwarunkowań jednolitych części wód powierzchniowych;
- węzeł wodny – rzeka Dzierżęcinka – jezioro Lubiatowo. Zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni rzeki Dzierżęcinki wraz z odbudową koryta cieku oraz przebudową wałów przeciwpowodziowych i stacji pomp Bonin;
- zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni Wyspy Wolin;
- zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni Lewińskiej Strugi;
- zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni Kanału Karsiborskiego;
- odbudowa jazu w Kluczewie w km 5+210 na rzece Mała Ina wraz z wymianą kompletnych mechanizmów;
- poprawa warunków przepływu wody w obrębie miasta Darłowo wraz z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym.

Odnosząc się do kwestii zestawienia inwestycji, których realizację po byłych WZMiUW przejęły jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie informuję, że:

1. **RZGW w Gliwicach** w okresie 2018 – 2019 było w trakcie realizacji 18 zadań, w tym 13 po byłym WZMiUW i jedno z RPO. W 2020 realizowanych będzie 12 zadań, w tym 8 po byłym WZMiUW i jedno z RPO.
2. **RZGW w Gdańsku** w okresie 2018 – 2019 było w trakcie realizacji 10 zadań, w tym 4 po byłym WZMiUW i jedno z RPO. W 2020 realizowanych będzie 12 zadań, w tym 1 po byłym WZMiUW i dwa z RPO.
3. **RZGW w Krakowie** w okresie 2018 – 2019 było w trakcie realizacji 19 zadań, w tym 11 po byłym WZMiUW. W 2020 realizowanych będzie 37 zadań, w tym 20 po byłym WZMiUW.
4. **RZGW w Rzeszowie** w okresie 2018 – 2019 było w trakcie realizacji 37 zadań, w tym 30 po byłym WZMiUW i 5 z RPO. W 2020 realizowanych będzie 40 zadań, w tym 23 po byłym WZMiUW i 2 z RPO.
5. **RZGW we Wrocławiu** w okresie 2018 – 2019 było w trakcie realizacji 32 zadania, w tym 18 po byłym WZMiUW i 4 z RPO. W 2020 realizowanych będzie 34 zadań, w tym 14 po byłym WZMiUW i jedno z RPO.
6. **RZGW w Warszawie** w okresie 2018 – 2019 było w trakcie realizacji 21 zadań, w tym 19 po byłym WZMiUW. W 2020 realizowanych będzie 17 zadań, w tym 14 po byłym WZMiUW;
7. **RZGW w Poznaniu** w okresie 2018 – 2019 było w trakcie realizacji 22 zadań, w tym 15 po byłym WZMiUW i 3 z RPO. W 2020 realizowanych będzie 11 zadań, w tym 6 po byłym WZMiUW i 3 z RPO.
8. **RZGW w Białymstoku** w okresie 2018 – 2019 było w trakcie realizacji 4 zadań, w tym 2 po byłym WZMiUW. W 2020 realizowanych będzie 7 zadań, w tym 1 po byłym WZMiUW;
9. **RZGW w Lublinie** w okresie 2018 – 2019 było w trakcie realizacji 3 zadań, w tym 2 po byłym WZMiUW. W 2020 realizowanych będzie 3 zadania.
10. **RZGW w Bydgoszczy** w okresie 2018 – 2019 było w trakcie realizacji 3 zadań, w tym 3 po byłym WZMiUW. W 2020 realizowane będzie 1 zadanie.

Ad 2. Zadania związane z bieżącą konserwacją urządzeń, wałów i rzek realizowane są przez PGW WP w oparciu o *Program realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną*. Od momentu powstania PGW WP na realizację przedmiotowego programu wydano łącznie 532 mln zł: w roku 2018 ok. 183 mln zł, a w 2019 r. ok. 349 mln zł. W roku 2020 na realizację zadań o charakterze utrzymaniowym zaplanowano ok. 380 mln zł. PGW WP na działania związane z konserwacją urządzeń, wałów i rzek przekazały w 2018 r. środki finansowe w wysokości 130 mln zł, a w 2019 roku 209 mln zł. Na rok 2020 planowane są nakłady w wysokości 180 mln zł.

**Tabela 1. Nakłady finansowe na konserwację
poniesione w latach 2018-2019 oraz planowane na 2020 r.**

Województwo	Wydatki 2018 [zł]	Wydatki 2019 [zł]	Plan 2020 [zł]
woj. dolnośląskie	23 400 000,00	49 900 000,00	28 961 005,00
woj. kujawsko-pomorskie	7 736 681,38	3 840 835,03	9 161 666,32

woj. lubelskie	7 322 502,33	14 391 706,29	5 386 390,28
woj. lubuskie	7 563 604,66	3 227 145,00	5 449 000,00
woj. łódzkie	3 565 186,28	6 969 437,11	3 763 000,00
woj. małopolskie	22 770 875,32	24 892 492,40	23 822 455,00
woj. mazowieckie	6 842 349,98	19 048 525,06	14 514 384,00
woj. opolskie	4 939 240,00	8 020 768,00	12 286 000,00
woj. podkarpackie	7 043 649,88	15 142 205,94	9 883 053,00
woj. podlaskie	2 172 444,16	6 449 067,32	9 562 241,00
woj. pomorskie	3 273 633,88	2 855 476,41	4 900 662,00
woj. śląskie	7 830 654,60	9 009 699,73	12 694 942,00
woj. świętokrzyskie	2 671 671,33	1 416 166,04	2 529 800,00
woj. warmińsko-mazurskie	6 763 866,04	13 780 247,75	11 020 000,00
woj. wielkopolskie	12 276 603,07	21 079 263,60	14 965 188,00
woj. zachodniopomorskie	4 121 685,73	9 219 067,68	10 465 132,72
Razem	130 294 648,64	209 242 103,36	179 364 919,32

Zródło: Środki finansowe w zestawieniu przygotowane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Departament Ochrony Przed Powodzią i Suszą (05.05.2020 r.).

Odnosząc się do danych z lat 2015-2018 i porównania ich z aktualnie ponoszonymi wydatkami na bieżącą konserwację informuję, że Ministerstwo oraz PGW WP nie dysponuje danymi z okresu sprzed powstania PGW WP – dane takie w skali kraju powinny być sumą wydatków poniesionych przez poszczególne ówczesne RZGW, a także WZMiUW, które zostały, zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*, zlikwidowane. PGW WP dysponuje jedynie połowicznymi danymi, dotyczącymi wydatków RZGW i nie posiada danych dotyczących wydatków WZMiUW, które są w posiadaniu poszczególnych samorządów województw.

Ad 3. Najważniejszymi dokumentami planistycznymi, wyznaczającymi kierunki działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego są:

- plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego,
- wstępna ocena ryzyka powodziowego.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. - *Prawo wodne* (Dz. U. 2017 poz. 1566 z późn. zm.) ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem planów zarządzania ryzykiem powodziowym obejmujących wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, ze szczególnym uwzględnieniem działań służących zapobieganiu i ochronie przed powodzią oraz informacji na temat stanu należytego przygotowania w przypadku jej wystąpienia.

Aktualnie obowiązujące plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy zostały przyjęte przez Radę Ministrów w formie rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w *sprawie przyjęcia planów zarządzania ryzykiem powodziowym (dalej: PZRP) dla obszarów dorzeczy Odry, Wisły*

oraz *Pregoły*. PZRP zostały zamieszczone w Dzienniku Ustaw RP i weszły w życie po upływie 14 dni od ich ogłoszenia. Wspomniane dokumenty dostępne są w Internetowym Systemie Aktów Prawnych:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (dostępne po kliknięciu [w tym miejscu](#)),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (dostępne [w tym miejscu](#)),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Pregoły (dostępne [w tym miejscu](#)).

Zgodnie z Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (dalej: Dyrektywa Powodziowa) dokumenty planistyczne należy aktualizować w cyklach 6-letnich, dla wszystkich dorzeczy określonych w ustawie – *Prawo wodne*. Okres ten wynika z potrzeby oceny zmian ryzyka powodziowego oraz konieczności planowania i realizacji działań mających na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji powodzi dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Obecnie trwają prace w zakresie II cyklu planistycznego, obejmującego lata 2016-2021, nad przeglądem PZRP opublikowanych w 2016 r. i sporządzeniem projektów aktualizacji tych dokumentów (dalej: aPZRP). W styczniu br. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (dalej: PGW WP) poinformowało o wybraniu najkorzystniejszej oferty wybranej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Projekt *Przegląd i aktualizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym* finansowany jest ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Przedsięwzięcie obejmuje również działania informacyjne oraz półroczne konsultacje społeczne projektów planów. Umowa realizowana będzie w okresie I kwartał 2020 r. – I kwartał 2022 r. Aktualizacje dotyczące postępu prac nad aPZRPZ można znaleźć na stronie internetowej www.powodz.gov.pl w zakładce *Aktualności*.

Ponadto informuję, że trwa ostatni etap prac nad projektem dotyczącym przeglądu i aktualizacji map zagrożenia powodziowego (dalej: MZP) i map ryzyka powodziowego (dalej: MRP). Podstawą prawną do opracowania, strategicznych dla Polski, MZP i MRP jest Dyrektywa Powodziowa oraz ustawa *Prawo wodne* wraz z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 4 października 2018 r. w sprawie opracowania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego (Dz. U. 2018 poz. 2031). W ramach wspomnianych działań dokonywany jest przegląd, weryfikacja i aktualizacja MZP i MRP opracowanych w 2013 r. w I cyklu planistycznym, a także przygotowywane są mapy dla nowych obszarów. Wskazaniu terenów, dla których opracowywane są MZP i MRP, służy wstępna ocena ryzyka powodziowego (dalej: WORP). Na MZP prezentowane są zasięgi obszarów zagrożenia powodziowego oraz głębokości, rzędne zwierciadła oraz kierunki i prędkości przepływu wody, natomiast na MRP wielkości strat powodziowych, liczba ludności oraz obiekty zagrożone zalaniem. Na podstawie trzech wspomnianych dokumentów opracowane są wcześniej opisane plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP). MZP i MRP oraz PZRP stanowią podstawę do prowadzenia polityki przestrzennej na obszarach zagrożenia powodziowego.

Zakres map można znaleźć na stronie internetowej www.powodz.gov.pl w zakładce *Mapy zagrożenia powodziowego*. Natomiast mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego publikowane są na stronie [Informatycznego Systemu Ochrony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami \(ISOK\)](#).